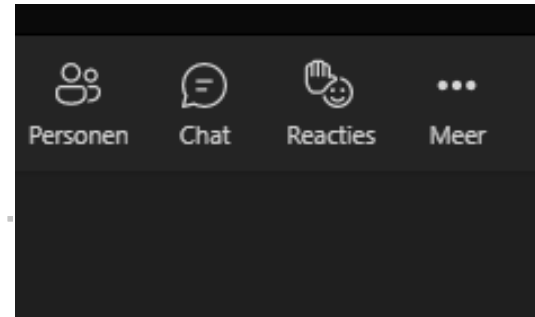

Stichting Pensioenfonds F. van Lanschot

Webinar Update project Toekomst

21 november 2022

Heb je vragen?

Stel ze gerust via de chatfunctie!

We zijn ook benieuwd naar je mening
Daarvoor gebruiken we enkele pollvragen

Korte historie van het pensioenfonds

- » Pensioenfonds F. van Lanschot werd opgericht in **1962**.
- » In 2019 heeft de werkgever besloten om de pensioenopbouw bij ASR onder te brengen.
- » **Vanaf 1 januari 2020** werd het pensioenfonds daardoor een gesloten fonds. Alle werknemers van VLK bouwen vanaf die datum pensioen op bij ASR.
- » Het pensioenfonds beheert de opgebouwde rechten en pensioenuitkeringen van gewezen deelnemers en gepensioneerden en onderzoekt de beste mogelijkheden voor de toekomst.

Welke vragen bij welk loket?

Heb je vragen over de pensioenregeling bij Pensioenfonds Van Lanschot?

AZL

Postbus 4471

6401 CZ Heerlen

Telefoonnummer: 088 - 1163034

E-mail: pf-vanlanschot@azl.eu

Via het [deelnemersportaal](#) kun je voor ons relevante gegevens doorgeven of wijzigen.

Heb je vragen over de pensioenregeling bij a.s.r. (vanaf 1 januari 2020)?

a.s.r.

Postbus 2072

3500 HB Utrecht

Telefoonnummer: 030 - 257 91 11

WhatsApp: 06 - 2388 9539

Onderwerpen voor vanmiddag

- » Hoe staat het met de Wet Toekomst Pensioenen?
- » Project Toekomst
 - Resultaten risicopreferentieonderzoek
 - Spreken andere pensioenfondsen met soortgelijk proces
 - Spreken marktpartijen
 - Beoordelen gevolgen en keuzes nieuw pensioenstelsel
- » Indexatie 1-1-2023
- » Beantwoording van vragen

Van pensioenakkoord naar wetgeving

- » Traject gestart in 2010
- » Akkoord bereikt in 2019, uitwerking vastgelegd in 2020
- » Het wetsvoorstel is op 30 maart naar de Tweede Kamer gestuurd voor behandeling
- » Tweede Kamer hoopt de behandeling af te ronden voor het kerstreces
- » Invoering van de wetgeving is (in ieder geval) uitgesteld naar 1 juli 2023

Wet Toekomst Pensioenen (WTP)

Sinds 30 maart 2022 is het wetsvoorstel in behandeling bij de Tweede Kamer

- » 5 voorbereidende wetgevingsoverleggen
- » 3 nota's van wijziging
- » 2 november was de eerste plenaire behandeling
- » Volgende stap is artikelsgewijze behandeling van het voorstel
- » Als de Tweede Kamer het wetsvoorstel heeft aangenomen gaat het naar de Eerste Kamer
- » Wanneer de Eerste Kamer het wetsvoorstel goedkeurt wordt het een wet

Wet Toekomst Pensioenen (WTP)

Er is nog veel discussie over:

- » Invaarmethode
- » Verkleinen van de witte vlek (werkenden die geen pensioen opbouwen)
- » Berekeningen na oplevering door de Commissie Parameters
- » Mogelijkheden met de reserves
- » Nabestaandenpensioen
- » Enz. enz.

Wet Toekomst Pensioenen (WTP)

WTP voor gesloten pensioenfondsen

Het is nog niet helemaal duidelijk wat de mogelijkheden zijn voor gesloten pensioenfondsen in het nieuwe stelsel.

- » Sociale partners worden geacht een verzoek tot invaren te doen bij het pensioenfonds. Bij een gesloten fonds zijn sociale partners eigenlijk niet meer betrokken. Het pensioenfonds kan echter niet zelf besluiten om in te varen. Er is dus een afhankelijkheid van sociale partners.
- » Invaren kan dus, maar het is nog niet duidelijk of het voor een gesloten fonds mogelijk is om in te varen naar een andere pensioenregeling / uitvoerder dan de huidige pensioenregeling van de werkgever (op dit moment ondergebracht bij ASR).
- » Sociale partners bij VLK (werkgever en Ondernemingsraad) lijken bereid om mee te werken als er bij het pensioenfonds een wens is om in te varen.
- » Het wachten is op nadere uitwerking van de regelgeving voor gesloten pensioenfondsen van het ministerie van SZW.

Wet Toekomst Pensioenen (WTP)

- » Door het ontbreken van de Parameters is het op dit moment nog niet mogelijk om berekeningen te maken wat de verwachte effecten zijn van het invaren naar de verschillende regelingen in het nieuwe pensioenstelsel (solidaire regeling en flexibele regeling) en hoe dat zich verhoudt tot de aanspraken in de huidige pensioenregeling.
- » Het bestuur is van mening dat het niet zorgvuldig is om op basis van de op dit moment beschikbare informatie een keuze voor de toekomst te maken.
- » Zodra de Parameters beschikbaar zijn zal er gerekend worden aan de verschillende alternatieven.
- » **Maar we gaan intussen wel door in het project Toekomst**

Geef je mening!

Heb je vertrouwen in de plannen voor het nieuwe pensioenstelsel?

- A. Ja, ik heb er alle vertrouwen in dat dit goede oplossingen biedt voor de toekomst
- B. Ik denk dat het nieuwe pensioenstelsel een verbetering zou kunnen zijn
- C. Ik ben erg benieuwd of het nieuwe stelsel een verbetering gaat worden
- D. Nee, ik denk dat we beter bij het huidige stelsel kunnen blijven

Risicopreferentieonderzoek

- » Het bestuur heeft Motivaction onderzoek laten doen naar de manier waarop onze deelnemers tegen **risico** aan kijken. Hierbij zijn de deelnemers verdeeld in twee groepen, deelnemers en pensioengerechtigden.

Online kwantitatief onderzoek

25 vragen
12 minuten

7,3

4.128 uitnodigingen verstuurd (per mail en per brief)
505 ingevulde vragenlijsten (12% respons)

- Slapers: 348
- Gepensioneerden: 157

Dit is ruim voldoende om betrouwbare uitspraken per doelgroep over te doen. De steekproef is per doelgroep representatief en hier is een weging op leeftijd en geslacht voor toegepast.

Risicopreferentieonderzoek

Deelnemers hebben behoefte aan zekerheid en willen blijven leven zoals zij dat nu doen

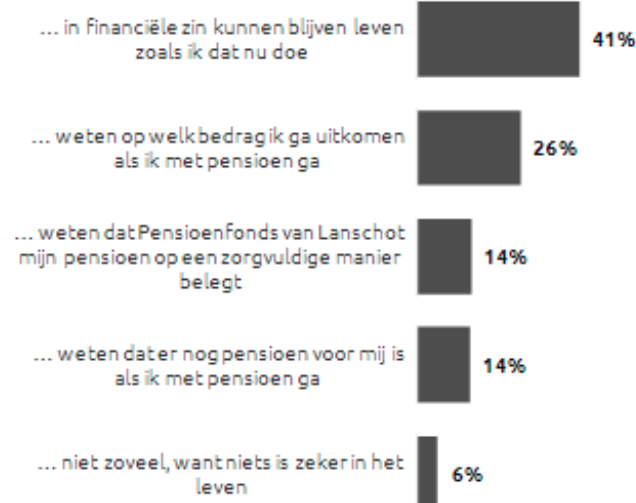

Kunt u aangeven welk van de onderstaande antwoorden het beste bij u past? Pensioen betekent voor mij...:

Gepensioneerd (n=157)

Slaper (n=348)

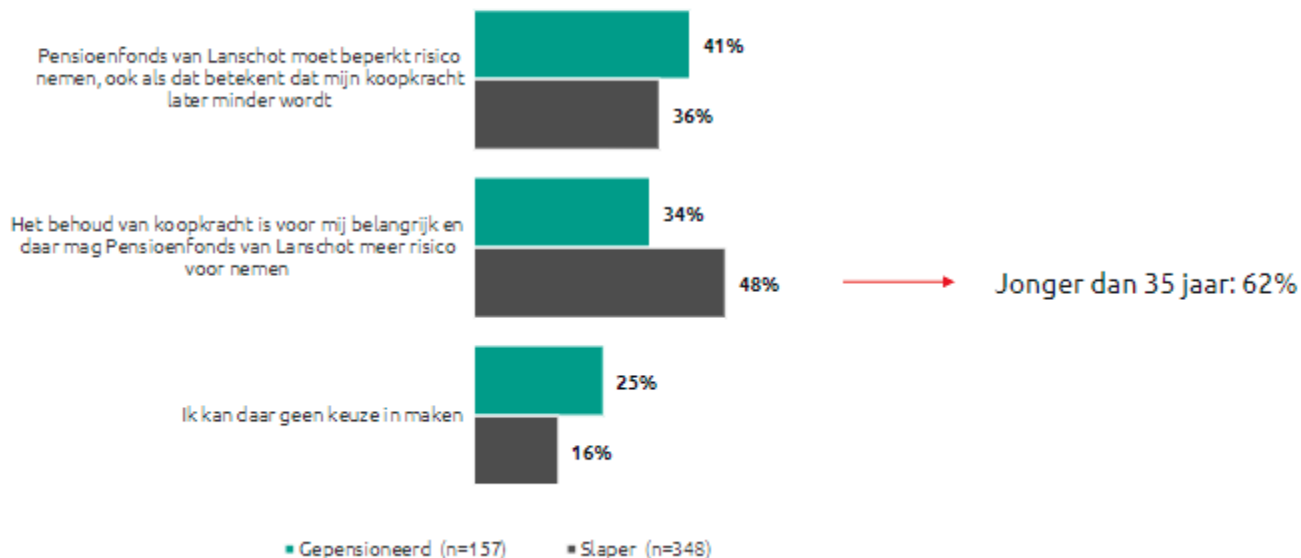

Risicopreferentieonderzoek

Behoud van koopkracht is voor slapers het belangrijkste uitgangspunt bij het beleggingsbeleid

Wat moet in uw ogen het uitgangspunt zijn voor het bestuur:
(Basis - allen)

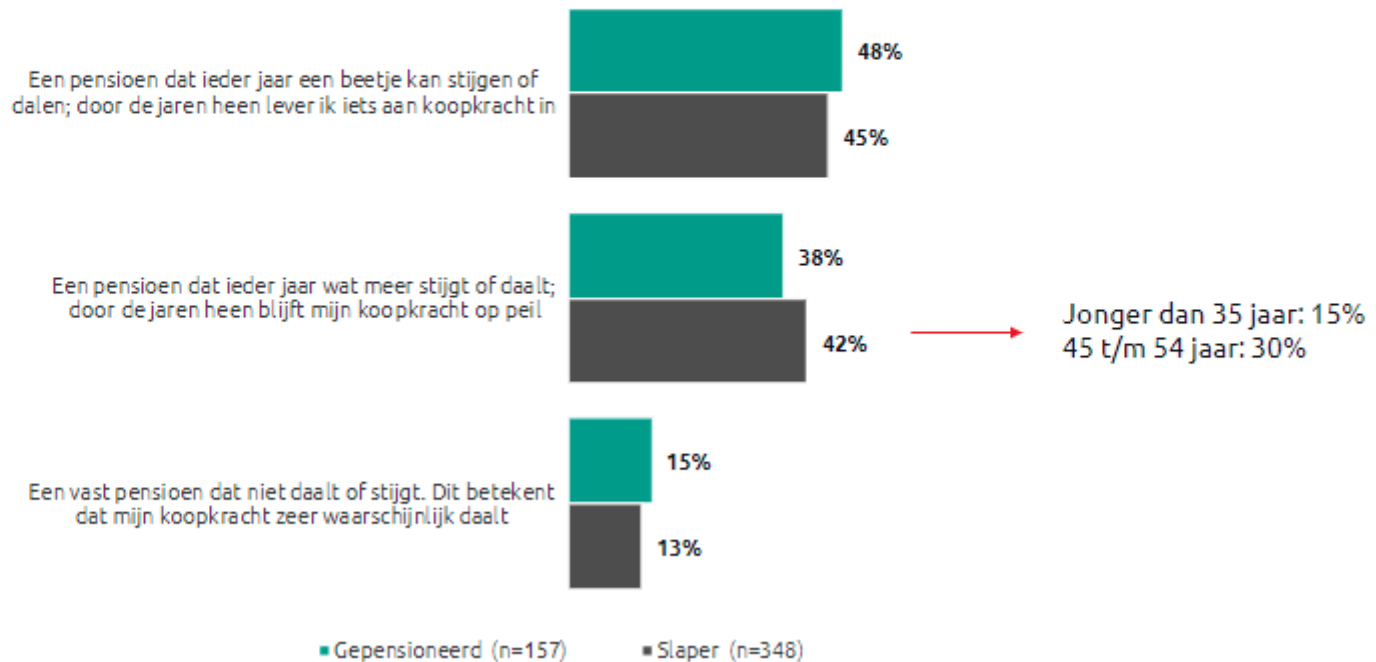

Risicopreferentieonderzoek

Deelnemers hechten belang aan (gedeeltelijk) koopkrachtbehoud na pensionering

Welk pensioen past het beste bij u na pensionering?
(Basis - allen)

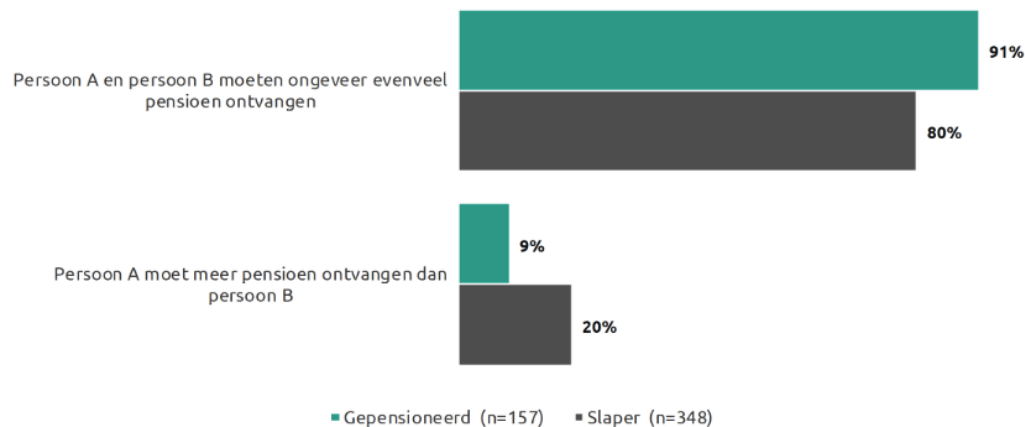
Risicopreferentieonderzoek

Solidariteit is een belangrijk aspect voor deelnemers

motivaction
insights and strategy

Stelt u zich de volgende situatie voor. Persoon A bouwt pensioen op in economisch goede tijden en persoon B bouwt pensioen op in economisch slechte tijden. Beiden verdienen hetzelfde salaris en betalen evenveel pensioenpremie.

Met welke uitspraak bent u het eens?
(Basis - allen)

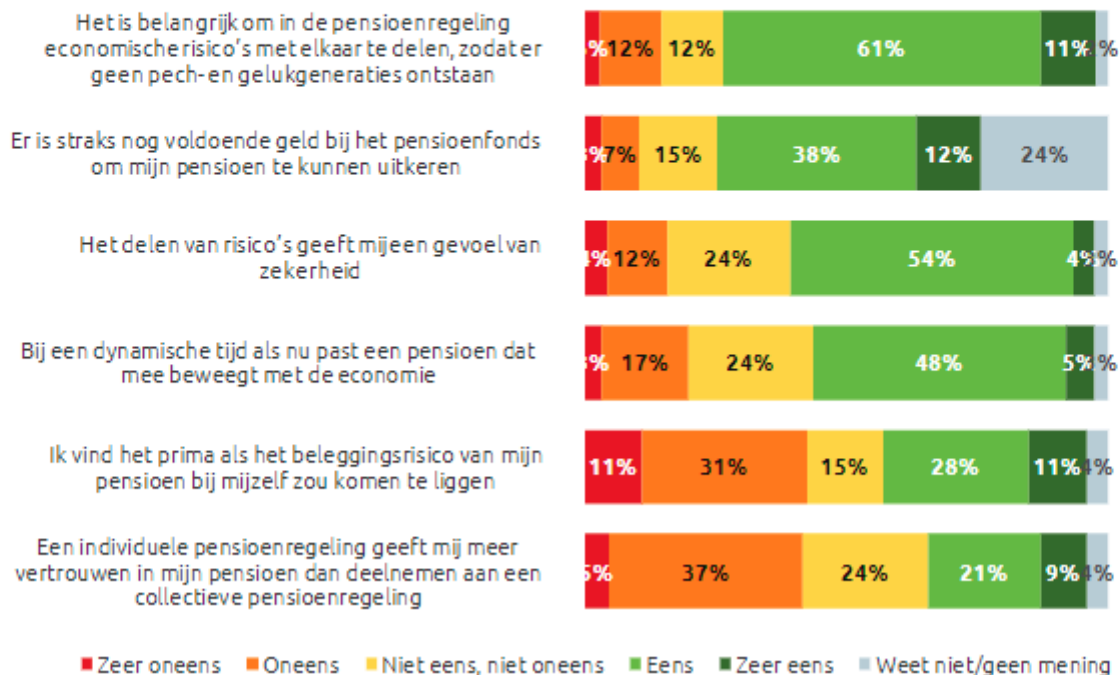

Risicopreferentieonderzoek

Solidariteit en collectiviteit belangrijk voor slapers en gepensioneerden

In hoeverre bent u het eens of oneens met de volgende stellingen?
(Slapers, n=348)

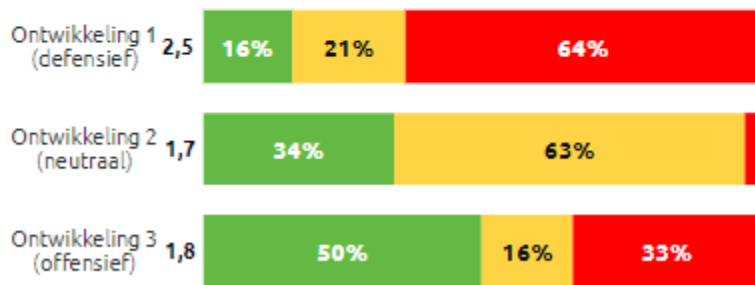
Risicopreferentieonderzoek

Deelnemers hebben overwegend een offensieve risicohouding

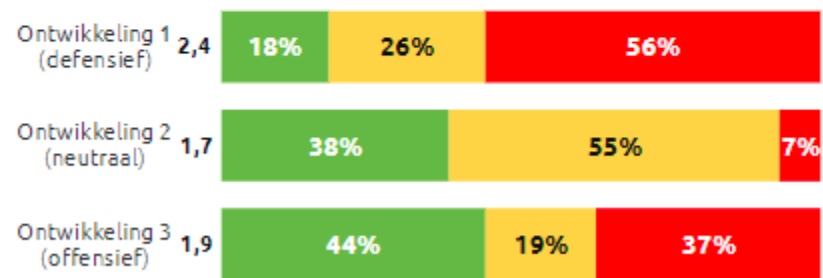
Hieronder ziet u drie manieren waarop uw pensioen zich zou kunnen ontwikkelen. Welke ontwikkeling heeft uw voorkeur?

(slapen n=266)

Vertrouwen en inkomen hebben invloed op de risicohouding

(gepensioneerd n=134)

■ 1e voorkeur ■ 2e voorkeur ■ 3e voorkeur

Risicopreferentieonderzoek

Keuzevrijheid en een individuele pensioenpot zijn belangrijk voor slapers

motivaction
insights and strategy

Welke van de onderstaande opties heeft uw voorkeur?
(Slapers, n=348)

Solidaire premieregeling

U heeft een aandeel in een gezamenlijke pensioenpot van uw pensioenfonds

46% 54%

Uw pensioenfonds kiest het beleggingsbeleid, u heeft daar geen eigen keuzes in en hoeft zich daar dus niet in te verdiepen

47% 53%

Uw pensioenfonds heeft een solidariteitsreserve, waardoor de pensioenen over de generaties stabiel worden

71% 29%

Een pensioenuitkering die tot op zekere hoogte meebeweegt met het behaalde beleggingsresultaat*

73% 27%

Een eenvoudige regeling zonder beleggingskeuzes, maar met lagere jaarlijkse beleggingskosten

68% 32%

Een deel van het risico en het rendement van mijn pensioenvermogen delen met andere deelnemers

63% 37%

Flexibele premieregeling

U heeft uw eigen, individuele pensioenpot

U mag zelf keuzes maken over de beleggingen

Uw pensioenfonds kiest ervoor om geen solidariteitsreserve aan te leggen, waardoor de pensioenen tussen generaties meer kunnen verschillen

Een vaste pensioenuitkering met een kleinere kans op indexering of geheel geen indexering

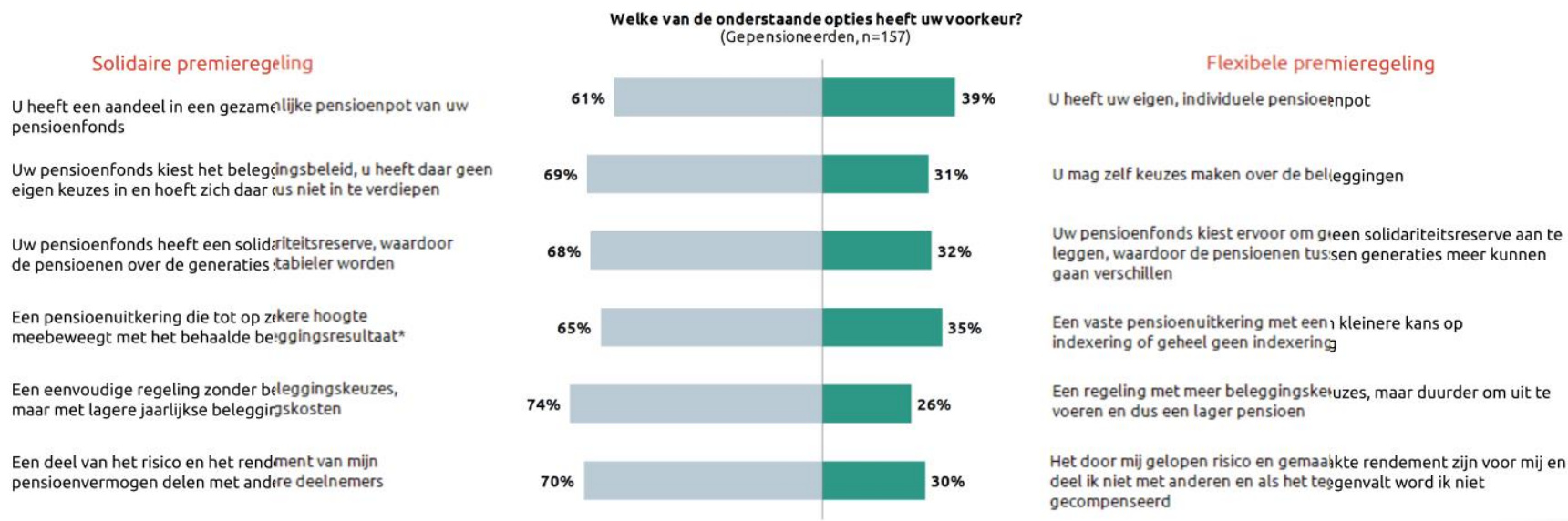
Een regeling met meer beleggingskeuzes, maar duurder om uit te voeren en dus een lager pensioen

Het door mij gelopen risico en gemaakte rendement zijn voor mij en deel ik niet met anderen en als het tegenvalt word ik niet gecompenseerd

Risicopreferentieonderzoek

Ook gepensioneerden geven de voorkeur aan een solidaire premiereregeling (NPC)

motivation
insights and strategy

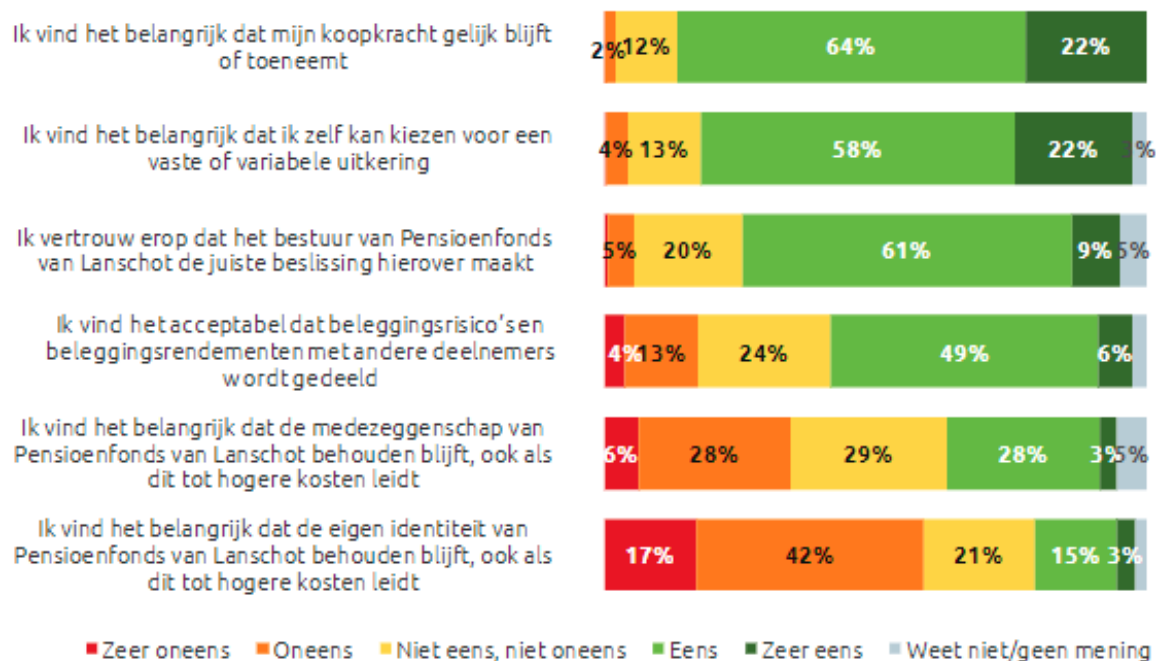

Risicopreferentieonderzoek

Behoud van koopkracht is belangrijk voor slapers en men vertrouwt dat het bestuur de juiste beslissing neemt

In hoeverre bent u het eens of oneens met de volgende stellingen?
(Slapers, n=348)

Risicopreferentieonderzoek

Conclusies

- » Deelnemers hebben overwegend een offensieve risicohouding
- » Het behoud van koopkracht is voor deelnemers van essentieel belang en men is zich ervan bewust dat er door PVL moet worden belegd om dit te realiseren.
- » Er is een voorkeur voor een pensioenregeling met een vorm van reserves waarmee risico's gedeeld kunnen worden, waardoor de pensioenen over generaties stabiel worden.
- » Deelnemers hebben behoefte aan keuzemogelijkheden, maar niet tegen elke prijs.
- » De hoogte van het inkomen van deelnemers en het vertrouwen in het pensioenfonds spelen een rol in de risicohouding van deelnemers.
- » Deelnemers hebben vertrouwen dat het bestuur van het pensioenfonds de juiste beslissing neemt als het gaat om de toekomst.

Risicopreferentieonderzoek

Wat doet het bestuur met deze conclusies?

- » In het vervolgtraject worden de uitkomsten van dit onderzoek meegenomen in de besluitvorming. Dus wanneer bijvoorbeeld op basis van berekeningen een bepaalde optie voor de toekomst interessant lijkt, wordt bekeken of dit ook aansluit bij de conclusies uit het onderzoek.
- » Bij de toetsingscriteria die we in het project Toekomst gebruiken is naar aanleiding van de uitkomsten van dit onderzoek een extra criterium opgenomen, namelijk solidariteitskenmerken.
- » Daarnaast zijn de toetsingscriteria Eigen identiteit en (mede)zeggenschap lager in de prioritering geplaatst.

Spreeken met andere pensioenfondsen

- » Er zijn meerdere pensioenfondsen die al een soortgelijk traject hebben doorlopen.
- » We kunnen van hun ervaringen leren.
- » Wat moet je zeker wel doen en wat kan je beter niet doen?
- » Elke situatie is natuurlijk weer anders.
- » Hiermee proberen we goed voorbereid te zijn op de komende stappen in het project Toekomst.

Spreeken met marktpartijen

- » We hebben in de zomer gesproken met de vier Algemene pensioenfondsen en twee Bedrijfstakingpensioenfondsen.
- » Hierdoor hebben we zicht wat er in de markt gebeurt en hoe deze partijen zich voorbereiden op de toekomstige veranderingen.
- » Welke 'productvormen' gaan ze aanbieden?
- » Welke partij spreekt het meeste aan en zijn er partijen die meer of minder goed lijken te passen bij de deelnemers van Pensioenfonds F. van Lanschot?
- » Het bestuur heeft geconcludeerd dat een Algemeen pensioenfonds op dit moment de voorkeur lijkt te hebben. We houden de Bedrijfstakingpensioenfondsen wel in het vizier.

Beoordelen gevolgen en keuzes pensioenstelsel

- » Hoe interessant zijn de nieuwe regelingen in het nieuwe pensioenstelsel?
- » Een aantal elementen is voor ons minder relevant:
 - Premie
 - Nabestaandenpensioen
 - Compensatie
- » Essentie ligt bij ontwikkeling koopkracht en waardevastheid van de verschillende regelingen.

Beoordelen gevolgen en keuzes pensioenstelsel

	huidig	Solidaire Premieregeling (SPR)	Flexibele Premieregeling (FPR)
toezegging	toegezegde uitkering, met bijbehorende premie	premie, met pensioenambitie. Voor PVL-deelnemers een opgebouwd kapitaal met pensioenambitie	Premie. Voor PVL-deelnemers een opgebouwd kapitaal met pensioenbestemming
beleggingen	collectief beleggen/geen keuze/delen risico's	collectief beleggen/geen keuze/delen risico's/fondsresultaten worden leeftijdsafhankelijk toegerekend aan persoonlijke pensioenvermogens, via vooraf vastgestelde verdeelsleutels	keuze beleggingen (binnen vooraf vastgestelde (default) leeftijdsafhankelijke profielen/keuze om af te kijken van default profielen/delen risico's (keuze), behalve het beleggingsrisico
uitkering	geen keuze/nominale uitkering, met (voorwaardelijke) indexatie/kortingen	geen keuze/variabele uitkering met jaarlijkse aanpassing op basis van behaalde rendementen	keuze: vaste uitkering of variabele uitkering met jaarlijkse aanpassing op basis van behaalde rendementen
uitvoerder pensioenuitkering	Pensioenfonds, geen shoprecht	Pensioenfonds, geen shoprecht	Pensioenfonds of verzekeraar, beperkt shoprecht
flexibilisering partner/wezenpensioen	eerder/latere gedeeltelijk/hoger/lager/eenmalig 10%/inkoop extra partnerpensioen	conform huidige regeling	conform huidige regeling
Partnerpensioen voor pensionering	70% op opbouwbasis van het beoogde OP.	Op risicobasis verzekerde aanspraak op partnerpensioen van gelijke hoogte als in huidige regeling	Op risicobasis verzekerde aanspraak op partnerpensioen van gelijke hoogte als in huidige regeling
Partnerpensioen na pensionering	Uitkering zoals gekozen bij ingang pensioen, maximaal 70% van OP, eventueel uit te ruilen	Uitkering zoals gekozen bij ingang pensioen, aan te kopen uit pensioenvermogen, maximaal 70% van OP	Uitkering zoals gekozen bij ingang pensioen, aan te kopen uit pensioenvermogen, maximaal 70% van OP
Wezenpensioen	20% van het vastgestelde partnerpensioen	?	?
premie	doorsneesystematiek: jongeren betalen hogere premie dan actuariael nodig is. Niet van toepassing i.v.m. gesloten fonds	negatief effect door afschaffen doorsneesystematiek voor met name groep rondom 45-jarigen. Niet relevant vanwege gesloten fonds	negatief effect door afschaffen doorsneesystematiek voor met name groep rondom 45-jarigen. Niet relevant vanwege gesloten fonds
premiecompensatie	Niet aan de orde	Kan van toepassing zijn bij invaren in actieve kring, vorming compensatiedepot gaat ten laste van individuele vermogens	Kan van toepassing zijn bij invaren in actieve kring, vorming compensatiedepot gaat ten laste van individuele vermogens

Beoordelen gevolgen en keuzes pensioenstelsel

- » Tot heden alleen vergelijking in kwalitatieve termen mogelijk.
- » Kamerbehandeling kan nog invloed hebben op de vergelijking.
- » Kwantitatieve vergelijking pas aan de orde als de Parameters beschikbaar zijn.
- » We hangen ons niet volledig op aan de uitkomsten van modellen.

Geef je mening!

Wat vind je van de voortgang van de besluitvorming over de toekomst van het pensioenfonds?

- A. Ik denk dat in dit geval zorgvuldigheid belangrijker is dan snelheid
- B. Ik begrijp dat kennis van de nieuwe regels belangrijk is, maar hoe lang gaat dat nog duren?
- C. Ik vind dat er na dik twee jaar wel eens een besluit genomen kan worden
- D. Naar mijn idee duurt het allemaal veel te lang. Zo'n project kost handenvol geld

Indexatie

CNV roept andere pensioenfondsen op ook te indexeren

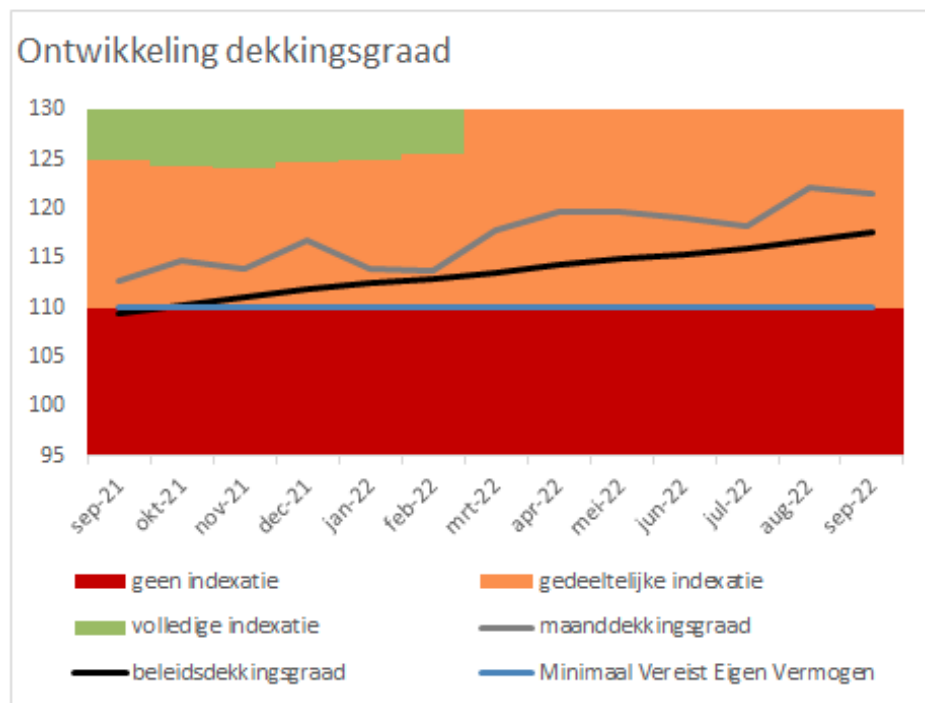
Geplaatst
23 juni 2022, 16:39

Laatst geüpdatet
23 juni 2022, 17:39

Pensioenfondsen PME, PWRI en ABP gaan per 1 juli aanstaande alle pensioenen indexeren. Het CNV riep eerder dit jaar al op om pensioenen sneller te verhogen, nu de algemene maatregel van bestuur (AMvB) van kracht is. Dat is nu gebeurd.

- » In juli 2022 hebben we aangekondigd dat we niet tussentijds kunnen indexeren zoals veel andere fondsen wel doen.
- » Dit heeft te maken met het feit dat sociale partners op dit moment niet de intentie kunnen uitspreken dat ze willen gaan invaren. Dit is voor een gesloten fonds als Pensioenfonds F. van Lanschot niet mogelijk, zolang de wetgeving op dit punt nog onduidelijk is.
- » De vraag is daarnaast of het pensioenfonds wel de intentie heeft om in te varen en of sociale partners daaraan zouden willen meewerken.

Indexatie

Beleidsdekkingsgraad

117,61% per 30-9-2022

Maanddekkingsgraad

121,52% per 30-9-2022

« Aug

Oct »

- » Het bestuur heeft op 17 november besloten om per 1 januari 2023 alle pensioenen met **5%** te verhogen. Dit is het maximaal mogelijke percentage onder de huidige regels.

Indexatie

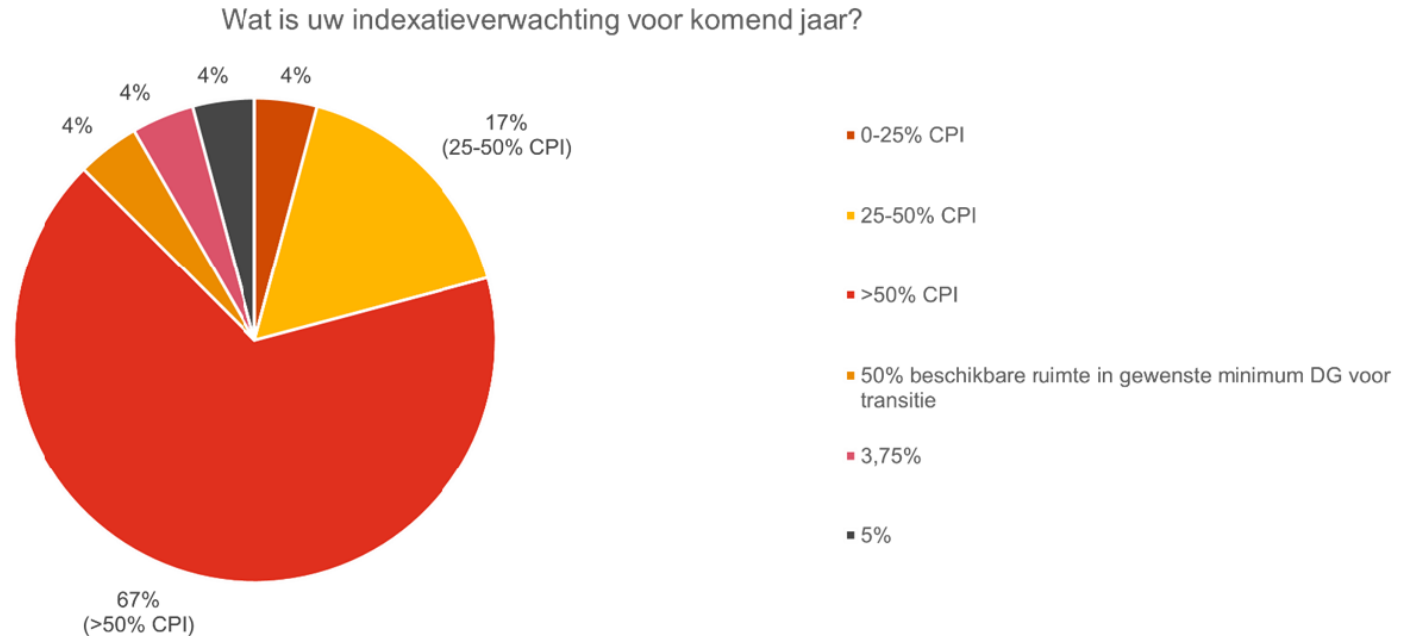
- » Hoe komen we tot 5%?
- » Volgens de huidige regels is gedeeltelijke indexatie mogelijk bij een beleidsdekkingsgraad boven 110%
- » Door de hoge inflatie is de grens voor volledige toekomstbestendige indexatie gestegen naar ongeveer 150%.
- » Door gebruik te maken van de mogelijkheid van een alternatief ingroeipad voor de prijsinflatie kan deze grens worden verlaagd naar ongeveer 140%.
- » Dit maakt dat 5% indexatie kan worden toegekend i.p.v. 3,9%
- » Door deze indexatie blijft de dekkingsgraad hoog genoeg om voldoende keuzes te hebben voor de toekomst.

Ingroeipad prijsinflatie DNB		
Jaar	standaard	alternatief
2022	11,3%	11,3%
2023	9,0%	2,9%
2024	6,6%	2,6%
2025	4,3%	2,2%
2026 e.v.	1,9%	1,9%

Indexatie

De indexatieverwachting voor komend jaar is voor $\frac{2}{3}$ -de van de fondsen 50% CPI of meer

Geef je mening!

Maak je je zorgen over de achterstand in indexatie?

- A. Indexatie, wat is dat?
- B. Ik maak me geen zorgen, dat komt in de toekomst vast wel weer goed
- C. Ik snap niet waarom andere pensioenfondsen tussentijds wel indexeren en Pensioenfonds Van Lanschot niet
- D. De achterstand in indexatie brengt mij in financiële problemen

Tijd voor je vragen

- » We proberen zoveel mogelijk vragen direct te beantwoorden.
- » Mocht dat gezien de tijd niet lukken dan volgen de antwoorden per mail.

Geef je mening!

Vond je dit webinar nuttig?

- A. Zeker, bij een volgend webinar schrijf ik me weer in
- B. Nuttig, ik heb weer veel nieuws gehoord
- C. Niet echt, het meeste wist ik al
- D. Nee, een volgende keer sla ik zeker over

Dank voor je aandacht!